

Атанас Далчев – биографични бележки

Публикувано от **renito0o** на **02.12.2010**

Атанас Далчев – биографични бележки

1. Родно място и семейна среда.

Атанас Далчев е роден на 12 юни 1904 г. в Солун като второ дете в семейството на прависта Христо Атанасов Далчев и Виктория Матеева Дишмова. Той се записва с класически профил в Първа мъжка гимназия (днес Първо СОУ). През 1921 г. дебютира на творческата сцена със стихотворния си диптих „Залези“, публикуван в ученическия в. „Фар“. Година по-късно завършва гимназията и държи реч пред випуска. Същата година е приет в Софийския университет, специалност философия.

През 1923 г. публикува стихотворенията „Вечер“, „Здрач“ и „Елегия“ във „Вестник на жената“ и стихотворенията „Есенно завръщане“, „Хижи“ и „Старите моми“ в символистичното списание „Хиперион“. През същата година заедно с Димитър Пантелеев и Георги Караиванов издава поетически сборник „Мост“. През следващите години сътрудничи на сп. „Хиперион“, „Демократически преглед“ и в. „Изток“. Първият си самостоятелен сборник „Прозорец“ издава през 1926 г. Заедно с авторите участвали в „Мост“ организира група, първоначално около в. „Изток“, но от 1927 г. започват издаването на собствения си вестник „Стрелец“, поставяйки началото на литературния кръг „Стрелец“ заедно с Димитър Пантелеев, Чавдар Мутафов, Константин Гълъбов, Светослав Минков и др.

2. Убеждения и идеология.

През 1927 г. завършва педагогика и философия в Софийския университет. Чрез гьотингенския доктор Константин Гълъбов и архитекта Чавдар Мутафов се запознава с „новата предметност“ и експресионизма в немското изкуство между двете войни. Атанас Илиев го провокира да посвети мигове от творческото си битие на невероятното съчетание от медицина, психология и рационалност в психоаналитичната школа и последователите ѝ. Есеизмът, диaboлизмът, фантастичното, гротескното са другите имена на универсалността, при Далчев. През 1928 година публикува стихосбирката „Стихотворения“. През 1928-1929 г. слуша лекции в парижкия университет, където завършва курс за преподаватели по френски език. През 1930 г. излиза от печат стихосбирката „Париж“. Работи като училищен инспектор на началните училища в

София, учител по български език в тогавашната 13-та гимназия, занимава се и с преводаческа работа. Завършва курс за преподаватели по френски език към Сорбоната. През 1939 г. се жени за Анастасия Атанасова и на следващата година се ражда първото им дете, Мария. През 1941 г. е назначен за директор на I прогимназия „Христо Ботев“. През 1943 г. се ражда синът му Христо и Далчев издава новата си стихосбирка — „Ангелът на Шартър“, в която събира трите си по-ранни стихосбирки и добавя още десет стихотворения.

Владеещ и ползващ свободно няколко чужди езика, Далчев превежда творби като „Братовчедката Бет“ на Балзак, „Басни“ от Лафонтен, „Червено и Черно“ на Стендал, разкази на Чехов, съвременни испански поети, лирика на Хьолдерлин и др.

През 1952 г. Далчев заема поста на Радой Ралин като редактор на списание „Пламъче“. Назначен официално за негов редактор едва през октомври на идната година. Едва през 1956 г. започва да пише отново, а през 1965 г. публикува „Стихотворения“. През 1972 г. излиза сборникът „Балкон“, съставен от приятеля му Радой Ралин. През време на творческото си мълчание създава сборника поетично-философски афоризми и критически размисли „Фрагменти“, издаден през 1967 г. под редакцията на Борис Делчев. През 1974 г. на руски език излиза том избрани негови съчинения. Същата година чества 70-годишен юбилей и бива удостоен със званието Народен деятел на изкуството и културата и с орден „Народна република България“ - III степен. През лятото на 1977 г. пише стихотворението „Художникът и вятърът“, посветено на Иван Симеонов. Това е първото му стихотворение в бял стих и последното за творческия му път. Сред по-забележителните постижения на Далчев като преводач са творби на Йохан Волфганг Гьоте, Блез Паскал, Мишел дьо Монтен, Стендал, Емили Дикинсън, Антон Чехов, Исак Бабел, Федерико Гарсия Лорка, и др. С високонравствената си позиция се утвърждава като негласен водач на младите - и в поезията, и в живота. Далчев умира в София на 17 януари 1978 г.

3. Произведения. Творчеството на Далчев е превеждано на френски, словашки, чешки, унгарски, руски, немски, италиански, полски, фински, испански, а също английски, турски, китайски, японски, арабски, шведски и други езици в периодични издания или сборници. а/стихосбирки: „ПРОЗОРЕЦ“, „Болница“, „Хижи“, „Вятър“, „Старите моми“, „Коли“, „Вратите“, „Есенно завръщане“, „Зимният студ“, „Прозорец“, „Път“, „Стаята“,

„Ручей“, „ПРЪСТЕН“- „Дъжд“, „Повест“, „Къщата“, „Лято“, „Младост“, „Убийство“, „Книгите“, „Пролетна нощ“, „Пръстен“, „Нищий духом“; „СЪДБА“- „Балконът“, „Пан“, „Дяволско“, „Метафизически сонет“, „Съдба“, „Любов“, „Камък“, „Пролет“, „Молитва“; „ПАРИЖ“- „44 Avenue du Maine“, „Сняг“, „Нощ“, „Пладня“, „Работник“, „Есен на Ке Волтер“, „Носачи на реклама“, „На заминаване“, „Завръщане“, „Пътник“; „АНГЕЛЪТ НА ШАРТЪР“ – „Генуа“, „Синеокото момче“, „Вечер“, „Човекът бе сътворен от кал“, „Огледало“, „Ти познаваш този миг“, „Смърт“, „Равнина“, „Среща“, „Ангелът на Шартър“; „И СЪРЦЕТО НАЙ-СЕТНЕ УМИРА“- „Дъждобранът“, „Надпис“, „И сърцето най-сетне умира“, „Кон“, „Мълчание“, „Кукувица“, „Александър Невски в мъгла“; „ГРЕШНИЯТ КВАРТАЛ“- „Неочакван дъжд“, „Задните дворове“, „Посред ровината“, „Грешният квартал“, „Поет“, „И зимата“, „Двама в нощта“; „СРЕЩА НА ГАРАТА“- „Към родината“, „Среща на гарата“, „Мадригал“, „Нейде в Русия“, „Карловарска балада“, „Сбогуване с Карлови Вари“, „Див бурен“, „Гостенка“, „Ловният замък "Морицбург"“, „На един приятел“, „Художникът и

вятърът”;

б/статии: „Нашата критика”, „Поезия и действителност”, „Мъртва поезия (в съавторство с Димитър Пантелеев)”, „На един литературен критик”, „Размишления върху българската лирика след войната”, „Религиозното чувство в българската лирика”, „Жан-Пол Сартр”; в/есеистика: „ФРАГМЕНТИ”- из сборника с размисли и впечатления на Атанас Далчев ;Атанас Далчев - биографични бележки

1.Родно място и семейна среда.

Атанас Далчев е роден на 12 юни 1904 г. в Солун като второ дете в семейството на прависта Христо Атанасов Далчев и Виктория Матеева Дишмова.Той се записва с класически профил в Първа мъжка гимназия (днес Първо СОУ). През 1921 г. дебютира на творческата сцена със стихотворния си диптих „Залеzi”, публикуван в ученическия в. „Фар”. Година по-късно завършва гимназията и държи реч пред випуска. Същата година е приет в Софийския университет, специалност философия.

През 1923 г. публикува стихотворенията „Вечер”, „Здрач” и „Елегия” във „Вестник на жената” и стихотворенията „Есенно завръщане”, „Хижи” и „Старите моми” в символистичното списание „Хиперион”. През същата година заедно с Димитър Пантелеев и Георги Караиванов издава поетически сборник „Мост”. През следващите години сътрудничи на сп. „Хиперион”, „Демократически преглед” и в. „Изток”. Първият си самостоятелен сборник „Прозорец” издава през 1926 г. Заедно с авторите участвали в „Мост” организира група, първоначално около в. „Изток”, но от 1927 г. започват издаването на собствения си вестник „Стрелец”, поставяйки началото на литературния кръг „Стрелец” заедно Димитър Пантелеев, Чавдар Мутафов, Константин Гълъбов, Светослав Минков и др.

2.Убеждения и идеология.

През 1927 г. завършва педагогика и философия в Софийския университет. Чрез гьотингенския доктор Константин Гълъбов и архитекта Чавдар Мутафов се запознава с „новата предметност” и експресионизма в немското изкуство между двете войни. Атанас Илиев го провокира да посвети мигове от творческото си битие на невероятното съчетание от медицина, психология и рационалност в психоаналитичната школа и последователите ѝ. Есеизмът, диаболизмът, фантастичното, гротескното са другите имена на универсалността, при Далчев. През 1928 година публикува стихосбирката „Стихотворения”. През 1928-1929 г. слуша лекции в парижкия университет, където завършва курс за преподаватели по френски език. През 1930 г. излиза от печат стихосбирката „Париж”. Работи като като училищен инспектор на началните училища в София, учител по български език в тогавашната 13-та гимназия, занимава се и с преводаческа работа. Завършва курс за преподаватели по френски език към Сорбоната. През 1939 г. се жени за Анастасия Атанасова и на следващата година се ражда първото им дете, Мария. През 1941 г. е назначен за директор на I прогимназия „Христо Ботев”. През 1943 г. се ражда синът му Христо и Далчев издава новата си стихосбирка - „Ангелът на Шартър”, в която събира трите си по-ранни стихосбирки и добавя още десет стихотворения.

Владееш и ползващ свободно няколко чужди езика, Далчев превежда творби като „Братовчедката Бет“ на Балзак, „Басни“ от Лафонтен, „Червено и Черно“ на Стендал, разкази на Чехов, съвременни испански поети, лирика на Хьолдерлин и др.

През 1952 г. Далчев заема поста на Радой Ралин като редактор на списание „Пламъче“. Назначен официално за негов редактор едва през октомври на идната година. Едва през 1956 г. започва да пише отново, а през 1965 г. публикува „Стихотворения“. През 1972 г. излиза сборникът „Балкон“, съставен от приятеля му Радой Ралин. През време на творческото си мълчание създава сборника поетично-философски афоризми и критически размисли „Фрагменти“, издаден през 1967 г. под редакцията на Борис Делчев. През 1974 г. на руски език излиза том избрани негови съчинения. Същата година чества 70-годишен юбилей и бива удостоен със званието Народен деятел на изкуството и културата и с орден „Народна република България“ - III степен. През лятото на 1977 г. пише стихотворението „Художникът и вятърът“, посветено на Иван Симеонов. Това е първото му стихотворение в бял стих и последното за творческия му път. Сред по-забележителните постижения на Далчев като преводач са творби на Йохан Волфганг Гьоте, Блез Паскал, Мишел дьо Монтен, Стендал, Емили Дикинсън, Антон Чехов, Исак Бабел, Федерико Гарсия Лорка, и др. С високонравствената си позиция се утвърждава като негласен водач на младите - и в поезията, и в живота. Далчев умира в София на 17 януари 1978 г.

3.Произведения. Творчеството на Далчев е превеждано на френски, словашки, чешки, унгарски, руски, немски, италиански, полски, фински, испански, а също английски, турски, китайски, японски, арабски, шведски и други езици в периодични издания или сборници. а/стихосбирки: „ПРОЗОРЕЦ“, „Болница“, „Хижи“, „Вятър“, „Старите моми“, „Коли“, „Вратите“, „Есенно завръщане“, „Зимният студ“, „Прозорец“, „Път“, „Стаята“,

„Ручей“ „ПРЪСТЕН“- „Дъжд“, „Повест“, „Къщата“, „Лято“, „Младост“, „Убийство“, „Книгите“, „Пролетна нощ“, „Пръстен“, „Нищий духом“; „СЪДБА“- „Балконът“, „Пан“, „Дяволско“, „Метафизически сонет“, „Съдба“, „Любов“, „Камък“, „Пролет“, „Молитва“; „ПАРИЖ“- „44 Avenue du Maine“, „Сняг“, „Нощ“, „Пладня“, „Работник“, „Есен на Ке Волтер“, „Носачи на реклама“, „На заминаване“, „Завръщане“, „Пътник“; „АНГЕЛЪТ НА ШАРТЪР“ - „Генуа“, „Синеокото момче“, „Вечер“, „Човекът бе сътворен от кал“, „Огледало“, „Ти познаваш този миг“, „Смърт“, „Равнина“, „Среща“, „Ангелът на Шартър“; „И СЪРЦЕТО НАЙ-СЕТНЕ УМИРА“- „Дъждобранът“, „Надпис“, „И сърцето най-сетне умира“, „Кон“, „Мълчание“, „Кукувица“, „Александър Невски в мъгла“; „ГРЕШНИЯТ КВАРТАЛ“- „Неочакван дъжд“, „Задните дворове“, „Посред ровината“, „Грешният квартал“, „Поет“, „И зимата“, „Двама в нощта“; „СРЕЩА НА ГАРАТА“- „Към родината“, „Среща на гарата“, „Мадригал“, „Нейде в Русия“, „Карловарска балада“, „Сбогуване с Карлови Вари“, „Див бурен“, „Гостенка“, „Ловният замък „Морицбург““, „На един приятел“, „Художникът и вятърът“;

б/статии: „Нашата критика“, „Поезия и действителност“, „Мъртва поезия (в съавторство с Димитър Панталеев)“, „На един литературен критик“, „Размишления върху българската лирика след войната“, „Религиозното чувство в българската лирика“, „Жан-Пол Сартр“; в/есеистика: „ФРАГМЕНТИ“- из сборника с размисли и впечатления на Атанас Далчев ;

